

GUIA DEL GRAU DE DEPENDÈNCIA

FEDERACIÓ CATALANA D'AUTISME

Aquesta Guia de lectura fàcil va destinada a les persones amb autisme i a les seves famílies perquè puguin conèixer els passos a seguir per tal de tramitar el grau de dependència a Catalunya.

¿Què és la dependència?

És l'estat en què es troben les persones que, per raons derivades de l'edat, malaltia o discapacitat, i lligades a la falta d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial, necessiten l'atenció d'una altra o altres persones per realitzar activitats bàsiques de la vida diària o, en el cas de les persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental, altres suports per a la seva autonomia personal.

Aquesta definició de dependència està directament relacionada amb l'**autonomia**, la qual és la capacitat de controlar, afrontar i prendre, per iniciativa pròpia, decisions personals sobre com viure d'acord amb les normes i preferències pròpies, així com de desenvolupar les activitats bàsiques de la vida diària.

Per tant, una persona dependent **necessita el suport d'una persona o altres persones per dur a terme activitats bàsiques diàries com ara la cura personal, les activitats domèstiques bàsiques, la mobilitat essencial, reconèixer persones i objectes, orientar-se, entendre i executar ordres o tasques senzilles.**

Què és el Reconeixement de la Situació de Dependència?

El Reconeixement de la Situació de Dependència és el primer pas per saber quins suports i serveis necessita la persona amb dependència per poder fer les activitats de la seva vida diària, i per millorar la seva autonomia personal.

Per conèixer si una persona es troba en situació de dependència cal fer la valoració corresponent de la persona que la sol·licita.

Les persones poden tenir diferents graus de dependència.

Segons la necessitat d'ajuda que té una persona per realitzar les activitats bàsiques de la vida diària, a partir del barem de valoració de la dependència (BVD), s'estableixen tres graus de dependència: dependència moderada (Grau I), dependència severa (Grau II), i gran dependència (Grau III).

Grau I. Dependència moderada

La persona necessita ajuda intermitent o almenys una vegada al dia per executar diverses activitats bàsiques de la vida diària.

Grau II. Dependència severa

La persona necessita ajuda dues o tres vegades al dia per diverses activitats bàsiques de la vida diària, però no li cal un/a cuidador/ora permanent.

Grau III. Gran dependència

La persona necessita ajuda tot el dia o unes quantes vegades al dia per fer les activitats bàsiques de la vida diària. Per la seva pèrdua total d'autonomia mental o física, necessita la presència indispensable d'una altra persona.

Com se sol·licita el grau de dependència?

PAS 1: Entrega de la sol·licitud i documentació requerida

Es pot sol·licitar telemàticament amb certificat digital al següent enllaç: <https://web.gencat.cat/es/tramits/tramits-temes/Reconeixement-de-la-situacio-de-dependencia?moda=1>

Presencialment, es pot sol·licitar a: Ajuntaments, les Oficines d' Afers Socials i Famílies, les Oficines d'Atenció Ciutadana del Departament de Drets Socials i les Oficines de registre d'entrada i sortida de documents de la Generalitat de Catalunya.

Documentació a entregar telemàticament o presencialment:

1. Sol·licitud de dependència on es trobarà en el mateix enllaç.
2. Documentació (adjuntar una còpia) de:
 - NIE de la persona sol·licitant, que haurà de ser vigent (els menors de 18 anys també tenen l'obligació de presentar el NIE).
 - Acreditació de la representació legal per la qual s'actua.
 - NIE de la persona representant legal, si escau, que haurà de ser vigent.
 - Resolució judicial, en cas d'incapacitació i acta d'acceptació de tutela que ho acrediti.
 - Certificat històric d'empadronament que justifiqui 5 anys de residència al territori espanyol, dels quals 2 anys han de ser immediatament anteriors a la data de presentació d'aquesta sol·licitud, en cas que aquests períodes de residència no quedin acreditats a Catalunya. Per als menors de cinc anys el període de residència s'exigirà a qui exerceixi la guarda i custòdia. Si heu residit 5 anys a Catalunya, a comptar des de l'any 2006, no caldrà presentar cap certificat d'empadronament.

Dades de salut:

- Informe de salut original de menys de 2 anys on constin els diagnòstics vinculats amb la dependència (adjunt a l'imprès de sol·licitud). Aquest informe haurà de ser formalitzat, datat i signat pel/per la metge/essa de capçalera o infermer/a de família, pediatre o altres especialistes. En cas d'estar ingressat a una residència o centre sociosanitari, s'ha de sol·licitar als serveis mèdics del centre. En cas d'estar vinculat a la xarxa de la discapacitat, als serveis mèdics, si n'hi ha. En cas d'estar vinculat a la xarxa de salut mental, al psiquiatre de salut mental de referència o als serveis mèdics de les unitats on està ingressat/da.

Persones o famílies d'altres estats membres de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu i Suïssa o Persones estrangeres que no són de la UE (extracomunitaris) hauran d'aportar una documentació requerida que trobareu en aquest enllaç:

<https://web.gencat.cat/ca/tramits/tramits-temes/Reconeixement-de-la-situacio-de-dependencia?category=&moda=1>

Requisits:

1. Residir al territori espanyol i haver-ho fet almenys durant cinc anys.
2. Dos dels cinc anys de residència en territori espanyol han de ser immediatament anteriors a la data de presentació de la sol·licitud.

PAS 2: Valoració del grau de dependència

El **Servei de valoració de la dependència (SEVAD)** realitza la comprovació de les dades. Una persona de l'equip professional d'aquest servei es posa en contacte telefònic amb la persona sol·licitant per acordar una visita al domicili o al centre en què resideix. Si no fos possible contactar telefònicament amb la persona, se li envia una carta al domicili o centre de residència per concertar la visita.

A l'entrevista es tindran en compte els informes de salut de la persona i es valorarà com la persona realitza una sèrie d'activitats bàsiques quotidianes com menjar i beure, dur a terme la higiene personal, vestir-se, desplaçar-se fora de la llar, etc.

Una vegada feta la visita, la Comissió de Valoració revisa les valoracions i emet un informe amb la proposta del grau de dependència.

Després de l'elaboració d'aquest informe de valoració, el Servei d'atenció a les persones dels Serveis Territorials del Departament (i a la ciutat de Barcelona, el Consorci de Serveis Socials) emet la resolució en un termini màxim de tres mesos. El dictamen determina el grau de dependència i els serveis o les prestacions econòmiques que corresponen a la persona sol·licitant.

PAS 3: Valoració de serveis i prestacions econòmiques

Seguidament, la persona rebrà una trucada o un avís escrit dels Serveis Socials per realitzar una entrevista i elaborar el Programa individual d'atenció (PIA) on es determinaran els serveis o les prestacions més adequats i es tindrà en compte la capacitat econòmica de la persona dependent. La persona rebrà la resolució del PIA al seu domicili i s'activaran els serveis acordats.

Pas 4: Revisió del grau de dependència

Després de la resolució de reconeixement de la situació de dependència es podrà sol·licitar la revisió del grau de dependència, almenys sis mesos després de la valoració anterior, si es produís una millora o un empitjorament de la situació de dependència.

A quins serveis i ajuts econòmics es té accés tenint un grau de dependència?

Segons el Grau de Dependència es té accés als serveis i ajuts econòmics del Sistema per a l'Atenció de la Dependència. Aquests serveis i ajudes econòmiques poden ser:

- Servei de Teleassistència : Aquest servei permet l'assistència a les persones al seu domicili mitjançant l'ús de tecnologies de la comunicació i de la informació. Dona resposta immediata davant de situacions d'emergència, d'inseguretat, soledat i aïllament les 24 hores del dia els 365 dies de l'any. Està constituït per una central domèstica d'alarmes connectada telefònicament amb un centre de control dotat dels recursos humans i tècnics.
- Servei Ajuda a Domicili: Conjunt organitzat de recursos i accions adreçades a les persones o famílies que tenen limitada l'autonomia per realitzar les activitats bàsiques de la vida diària o requereixen atenció permanent i a distància a la llar.

Aquest servei inclou dos tipus d'ajudes:

1. Atenció de les necessitats de la llar: la neteja de la llar (excepte les neteges a fons de la llar), fer el llit, fer el menjar (segons dietes establertes) i rentar la roba, entre d'altres.
 2. Cura personal: higiene, vestir-se i desvestir-se, i repassar i cosir la roba d'ús personal, entre d'altres.
- Servei de Centre de Dia o de Nit: Atenció integral durant el període diürn o nocturn a les persones en situació de dependència, amb l'objectiu de millorar o mantenir el millor nivell possible d'autonomia personal i donar suport a les famílies o cuidadors.

Inclou:

1. Centres de dia per a persones menors de 65 anys
 2. Centres de dia per a persones grans
 3. Centres de dia d'atenció especialitzada
 4. Centres de nit
- Servei Atenció Residencial: Serveis continuats de caràcter personal i sanitari. Aquest servei es presta segons el tipus de dependència, el grau i la intensitat d'atencions que necessiti la persona. Pot tenir caràcter permanent o temporal (estades temporals de convalescència o durant vacances, caps de setmana i malalties o períodes de descans dels cuidadors no professionals).
 - Prestació per cuidadors familiars no professionals: La persona en situació de dependència podrà ser atesa per la seva família si així ho

prefereix fins a tercer grau de parentiu, convisqui amb ella o no. El cuidador principal tindrà dret a rebre una compensació econòmica per la seva dedicació així com accés a programes de formació, informació i de descans.

- Prestació econòmica d'Assistència Personal: Té com a finalitat la promoció de l'autonomia de les persones en situació de dependència, en qualsevol dels seus graus. El seu objectiu és contribuir a la contractació d'una assistència personal durant un nombre d'hores que faciliti al beneficiari l'accés a l'educació i al treball, així com una vida més autònoma en l'exercici de les activitats bàsiques de la vida diària.
- Prestació econòmica vinculada al servei: En cas que pel servei proposat en l'acord PIA no hi hagi plaça disponible en el sector públic, concertat o col·laborador, la persona tindrà dret a percebre una prestació econòmica destinada al finançament del servei en el sector privat fins que hi hagi un servei disponible.

Font: Generalitat de Catalunya:

- https://dretssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/persones_amb_dependencia/que_es_i_com_es_reconeix_la_situacio_de_dependencia/
- <https://web.gencat.cat/ca/tramits/tramits-temes/Reconeixement-de-la-situacio-de-dependencia>

Guia redactada per Mònica Font, treballadora social de la Federació Catalana d'Autisme.